

Conferència de l'alcalde:

“Reus 2016: una il·lusió compartida”

Dilluns 4 d'abril de 2016

Tots vostès coneixen prou bé el relat que explica el “Reus, París i Londres” del s. XVIII, o el que al tombant dels segles XIX i XX explica l'eclosió del Modernisme. Avui els vull parlar d'un altre relat que també té com a escenari Reus: un relat de llarga durada i de llarg recorregut; un relat de present i de futur.

El resultat de les darreres eleccions municipals va expressar un mandat clar: Reus necessita acords i espais de consens per encarar el futur. Sense majories clares i amb un espectre polític molt ampli i fragmentat, les set formacions amb representació al consistori vàrem assumir els reptes d'aquesta nova etapa. Com a alcalde, amb un govern en minoria absoluta de set regidors, als qui vull agrair la seva dedicació i treball, vaig assumir el càrrec amb la convicció que el diàleg és, més que mai, un imperatiu per a la governabilitat. Des d'aleshores, l'equip que encapçalo no ha estalviat esforços en aquest sentit i tampoc alguns grups de l'oposició, que també han entès que calien noves actituds.

Després de l'experiència viscuda amb les Ordenances Fiscals, l'aprovació dels pressupostos per al 2016 ha estat la prova de foc per demostrar que és possible governar des d'aquest plantejament, obert i generós. I l'hem superat, després d'una intensa negociació en què s'ha prioritzat la ciutat i els ciutadans per sobre d'interessos partidistes, i que ens ha permès validar una proposta d'acció política responsable i solvent.

Així, els pressupostos aprovats reflecteixen una capacitat d'inversió municipal de 2,4 milions d'euros per a aquest 2016, amb la voluntat de treballar en plans plurianuals. Això vol dir que després d'una llarga travessa pel desert l'Ajuntament torna a tenir capacitat d'endeutar-se. No per fer volar coloms amb projectes insostenibles; però en uns moments en què comencen a concretar-se símptomes de recuperació —dèbils però indicatius— el govern ha de poder plantejar inversions i mirar endavant. Com ho hem de fer també —ja hem començat — de portes endins, en la manera de treballar com a administració, implementant protocols d'actuació basats en la innovació, la transversalitat, la transparència i la simplificació de les estructures organitzatives.

Nous temps, noves actituds. Aquesta nova manera de fer política s'han concretat amb l'entrada al govern d'Ara Reus i d'ERC-MES-MDC-AVANCEM-AM. Un govern sòlid, encara en minoria però avalat per la voluntat d'obrir camí i desplegar un projecte engrescador. Caldrà concretar i explorar més espais de trobada amb altres forces; ho estem fent i ho farem. Parlant molt, de tot i amb tothom. És la nova manera de governar, i en comencem a recollir els fruits. Res no és fàcil, però tampoc és impossible.

Parlem de la situació econòmica. És cert que venim d'una situació complexa, ho saben vostès prou bé. D'una conjuntura general de crisi de la qual l'Ajuntament de Reus no ha quedat al marge. Una situació econòmica i financera molt compromesa, que va estar a punt de provocar la fallida de la institució. No cal ser més explícits, però sí recordar-ho. Parlo del 2011.

En aquests cinc anys hem estat capaços de remuntar la situació, prenent decisions complicades i en moments durs, no sense costos ni esforços, però sense pors. Ara tornem a pilotar la nau amb les mans més lliures i el rumb clar.

Les dades ens avalen: hem tancat el 2015 amb una ràtio d'endeutament del 53,09% (quan havíem arribat al 134%), i una ràtio d'estalvi net clarament positiva. No els avorriré amb les xifres: les poden consultar al Portal de Transparència municipal, que hem impulsat i que és modèlic per donar compte als ciutadans de la gestió dels recursos i del perquè de les decisions.

Sí que vull remarcar, però, que aquestes grans magnituds s'han assolit sense posar mai en risc la prestació de serveis públics de qualitat. Encara més: assumint la voluntat d'augmentar la dotació econòmica d'alguns serveis i incorporant-ne de nous atenent a les situacions de vulnerabilitat social. No hem defugit, malgrat la situació, la responsabilitat ni l'atenció a les persones.

Ara cal fer un pas endavant per projectar la ciutat i reforçar la marca. La marca Reus. I deixar enrere el llast que ha associat Reus amb deute públic i amb processos judicials, encara malauradament oberts. Hem de passar pàgina, tots, i obrir un nou capítol, una nova il·lusió compartida, mirant endavant per no quedar enrera.

D'aquí la necessitat d'un nou relat, d'una proposta de ciutat capaç d'acollir i generar iniciatives en tots els àmbits. Un projecte que convidi els reusencs a afegir-s'hi i esdevingui una gran plataforma per mostrar-nos al món. Un relat que generi confiança, adhesió i complicitats, capaç de seduir els que ens visiten —vinguin a comprar, a conèixer el nostre patrimoni, a gaudir de la nostra oferta cultural i d'oci, a fer esport... — i sobretot als que hi vivim.

Un relat que hem de fer plegats, tota la ciutadania. Una «Il·lusió compartida amb Reus».

I per compartir calen unes bases sòlides sobre les que il·lusionar i una actitud positiva, que aquest govern té i centra en dos aspectes molt concrets: les persones i la projecció de la ciutat.

Pensant en les persones, el govern ha estat pioner a donar resposta a la cara més amarga de la crisi: amb el projecte de gestió alimentària responsable, per exemple, que ha anat ampliant espais i col·laboracions per recuperar excedents d'aliments frescos, fins a 614.011 kg d'aliments en 3 anys que han arribat a 900 famílies.

Hem estat dels primers ajuntaments i exemple per a altres a donar suport a les famílies amb un servei d'assessorament sobre deute hipotecari i intermediació amb les entitats financeres; ara ho som mediant perquè les famílies que ocupen habitatges buits propietat d'entitats bancàries regularitzin aquesta situació amb lloguers socials. I amb la ciutat de Tarragona, cercant sinèrgies

territorials, hem creat la Taula de la Pobresa Energètica, per donar resposta a les famílies en aquest àmbit. Enguany l'Ajuntament hi destinarà 180.000 euros, als quals s'han d'afegir els 100.000 euros que hi destinarà Aigües de Reus, quasi 300.000 euros destinats a una problemàtica ciutadana real.

Pel que fa a beques menjador, aquest curs 2015-2016 hi destinarem més d'un milió i mig d'euros, amb un increment de 653.677,97 euros en relació al curs passat.

En total, els pressupostos d'enguany preveuen un increment del 5,5% de la despesa en serveis a les persones; en concret, pel que fa a serveis socials l'increment és del 14,68%, amb 4,4 milions d'euros. En aquest àmbit no estalviarem els recursos que calguin.

Les actuacions urbanístiques i la reflexió sobre el model de creixement físic de la ciutat formen també part d'aquestes polítiques adreçades a les persones, per fer de la ciutat un espai amable i acollidor, en sintonia amb la idea de ciutat que volem. En aquest sentit, treballem amb l'objectiu d'aprovar inicialment el POUM en aquest mandat, amb uns objectius i criteris generals clars: la reorientació del model de creixement, la regeneració del teixit urbà, la potenciació de la matriu agrícola, i l'eficiència en la mobilitat.

Programes de recuperació d'aliments, polítiques d'habitatge, mesures en pobresa energètica, beques menjador, reducció del preu de l'habitatge social, expedients a la banca pels pisos buits, política d'accessibilitat a les llars d'infants... Crec que queda prou clar: la nostra prioritat són i seran les persones.

I en referència a les persones, l'àmbit sanitari és un exemple més de com estem intentant treballar, de manera consensuada i entre diferents grups municipals, on encarem la consolidació d'un Pacte de Salut que marqui la ruta a seguir els propers anys, defugint criteris partidistes. Són moltes les dificultats que ens suposa com a ciutat aquest equipament.

El grup Salut té una estructura i una governança de gran complexitat; un dels objectius del govern, ja en el mandat anterior, és la simplificació de l'estructura societària, que va culminar en dues grans fusions empresarials que van acabar amb el hòlding INNOVA i amb una enorme simplificació. Ara és el torn del Grup Salut, amb els mateixos principis estratègics, que inclouen, a més, la regularització de la contractació pública i les licitacions.

L'Hospital Universitari Sant Joan ha tancat el 2015 amb un dèficit de poc més de 3 milions d'euros, un desequilibri en negatiu que s'ha produït per diferents motius: perquè ha augmentat l'activitat, i això ha permès reduir un 20% les llistes d'espera; pel finançament del Cat Salut, que caldria augmentar més enllà de la seva aportació a les obres de l'edifici, i també perquè s'ha posat ordre a la complexa situació financera i comptable que s'arrossegava des de fa temps i que ens ha dut fins aquí.

Ara la prioritat és corregir els factors que han comportat aquesta situació, garantint l'equilibri financer amb un sistema sostenible i sòlid i, evidentment, preservant la legalitat. Això exigeix coresponsabilitat entre els agents implicats que es puguin traduir en acords per a un millor finançament, i en l'aplicació de

mesures efectives; ja està en marxa un Pla de Reequilibri, per adoptar les mesures per tal que durant el 2016 es pugui corregir aquesta situació d'inestabilitat econòmica.

Tenim un hospital universitari de primera línia que és centre de referència a la demarcació en especialitats com oncologia mèdica i radioteràpia, cirurgia de l'obesitat mòrbida o cirurgia toràcica, per citar només uns exemples. S'està treballant molt bé, des de criteris professionals de màxima excel·lència, i encarem nous objectius, com l'assoliment del nivell 5 (de 6) de complexitat hospitalària.

Continuem també apostant pel territori, afermant lligams amb altres centres del Grup SAGESSA, establint acords amb l'ICS, l'Institut Pere Mata i l'Hospital Joan XXIII per reforçar l'atenció sanitària compartint especialitats de referència i creant-ne de noves. I també afermant lligams en l'àmbit de la docència i la recerca, amb la Universitat Rovira i Virgili, l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili i el propi Hospital.

Viurem, en les properes setmanes, una etapa complexa en què no defallirem per trobar solucions, com no ho hem fet, també en moments complexos, en altres àmbits de la gestió municipal, i també aquí ens en sortirem.

El segon gran objectiu d'aquest govern és la Projectió de la ciutat, Projectió en majúscules i amb orgull de ciutat. Un vessant que contempla diferents àmbits però que se centra en Cultura i en Comerç per una banda; i per l'altra en Empresa i Ocupació, i Ocupació i Emprenedoria.

I per a això cal reforçar la nostra marca més potent, la marca Reus, una marca basada en el comerç, sí, però també en la cultura i l'oci. És aquesta combinació la que ha permès que en els darrers anys la ciutat sigui capaç de generar activitat econòmica en nous sectors com el turisme, fins no fa gaire centrat en l'àmbit de la costa.

Al sud de Catalunya, i al país, pocs referents culturals hi ha com la nostra ciutat, exercim de capital cultural des de fa molts anys, gràcies principalment a l'activitat ciutadana. Aquesta és una realitat inqüestionable.

L'oferta cultural reusenca és diversa i àmplia: enforteix i projecta la nostra festa major; posa en valor el nostre ric patrimoni, des del referent dels fills il·lustres (enguany Eduard Toda, en el marc del 75è aniversari de la seva mort, que ens encavalca amb Gaudí) fins als fons d'art, com hem vist en les darreres exposicions del Museu de Reus. Amb una xarxa de teatres amb una programació estable i de qualitat. Amb espais com aquesta biblioteca, nascuda amb voluntat de ser referent per al sud de la ciutat com a equipament públic i com a espai generador de propostes culturals i ciutadanes que abans que acabi aquest any obrirem a ple rendiment.

Equipaments i programació: eines per fer de la cultura a la ciutat i al país un àmbit inescotable d'iniciatives i activitats que cal desenvolupar, protegir i incentivar.

El comerç és l'altra part indissociable de l'ADN reusenc. Un comerç basat en la qualitat que ha posicionat la ciutat en un lloc de referència a Catalunya. Tots

hem contribuït a fer dels nostres carrers escenaris singulars per anar de compres, i aquest factor avui ens diferencia: la capacitat d'oferir una experiència única de ciutat atractiva i potent que molt més enllà de l'acte de comprar.

Aquest és el camí. Des del setembre comptem amb el Pla Estratègic de Comerç i Turisme realitzat per la URV, una eina i full de ruta per reforçar la nostra capitalitat comercial, dotar de funcionalitat estratègica la Taula de Comerç amb un lideratge compartit amb les associacions i actors comercials, i desplegar un pla permanent d'esdeveniments. Com la darrera campanya de Nadal, elaborada amb la col·laboració de les entitats comercials, que va incrementar en un 63,41% els usuaris dels pàrquings municipals i va aconseguir que 193.000 vianants passessin pel carrer Llovera el mes de desembre. Hi haurà més accions i més campanyes: aviat anunciarem la de l'espectacle de Primavera. Serem actius al voltant de totes les oportunitats que ens permetin generar esdeveniments per reforçar la marca Reus.

Perquè la capitalitat comercial no és un títol que es dona i es pren, sinó que s'exerceix. Que un centre comercial com La Fira s'hagi instal·lat a Reus com un carrer més n'és un exemple, ha demostrat la fortalesa, la potencialitat i la complementarietat del nostre model comercial. La competència no és a casa, sinó amb altres ciutats i espais que també dediquen molts esforços a dissenyar experiències per als visitants. I en això ens hi hem d'esforçar tots.

Però Reus és molt més que comerç i cultura, Reus és avui capaç de generar activitat econòmica i ocupació en molts àmbits. Només unes dades de noves llicències d'activitats: el 2015 se n'han tramitat 300, davant del centenar escàs del 2012, un any de ple impacte de la crisi.

REDESSA, Tecnoparc i FiraReus són apostes estratègiques que estan facilitant el posicionament de la ciutat a nivell nacional, principalment en l'àmbit de la innovació. En el conjunt dels centres i espais que integren REDESSA, cada dia hi treballa un miler de persones en les 112 empreses que hi ha instal·lades. TecnoRedessa, amb 400 treballadors, i el centre d'empreses del camí de Valls, amb 300, són els espais amb més activitat.

Treballem també per impulsar el treball en xarxa i noves sinergies més enllà de l'agroalimentari, amb el món de l'empresa i el món del coneixement, amb un nòdul de generació de noves propostes com el Clúster TIC Catalunya Sud, ubicat al Tecnoparc. Així és com des de l'Ajuntament hem contribuït a crear i consolidar una entitat potent liderada per les principals empreses tecnològiques que compta amb 43 socis, amb corporacions internacionals com INSA-IBM o T-Systems i petites i mitjanes empreses del territori.

Reus segueix sumant il·lusió per créixer i liderar projectes compartits, com en el cas de l'aplicació de noves tecnologies per millorar la prestació de serveis públics. Un exemple del potencial de ReusSmartCity és l'aplicació mòbil per al pagament de les zones blaves que acabem d'implementar conjuntament amb Cambrils, desenvolupada amb tecnologia pròpia.

I cal afegir-hi moltes altres accions de potenciació de l'activitat industrial, la necessària reordenació dels polígons i accions de formació, amb un doble objectiu: generar riquesa i reduir l'atur.

Tot i tenir una taxa registrada del 18,71%, segons dades de desembre de 2015, Reus acumula 10 trimestres consecutius de disminució mantinguda de l'atur. Un fet que lluny de satisfer-nos, ens empeny a seguir actuant i col·laborant amb el teixit productiu perquè continuï baixant, sobretot en el col·lectiu de persones sense estudis.

Des de Mas Carandell assumim un paper actiu: la seva borsa de treball ha gestionat el 2015 més de 200 ofertes laborals de 122 empreses; un 75% més d'empreses que el 2014 van encarregar cursos a mida per formar més de 1.000 treballadors; i gairebé 4.000 persones van rebre orientació professional i formació. La previsió per aquest 2016 és crear 78 nous contractes laborals temporals i més de 346 places de formació subvencionades.

Afrontem un horitzó d'oportunitats marcat per dues grans cites del 2017: Reus, Capital de la Cultura Catalana, i els Jocs del Mediterrani.

La relació de la nostra ciutat amb l'esport i la nostra capacitat d'organitzar amb èxit grans esdeveniments esportius ve de lluny. I la celebració dels Jocs del Mediterrani és una nova gran oportunitat que hem d'aprofitar: per posar en valor l'esforç dels nostres esportistes, el treball dels clubs i de les entitats esportives i la nostra capacitat organitzadora, dins de la qual el paper dels voluntaris tornarà a ser clau.

Són aquests elements els que, sens dubte, ens permetran superar amb èxit l'organització de les proves dels Jocs que acollirà la ciutat, i obtenir el màxim rendiment d'una inversió important: 1,8 milions d'euros per adequar el pavelló i l'estadi, els escenaris de les competicions de futbol i handbol.

La designació de Reus com a capital de la Cultura Catalana el 2017 és l'altra gran oportunitat. En aquest cas, en relació a un dels nostres *leit motivs*: la cultura, un àmbit en què Reus és capital.

El 2017 hem de fer-ho encara més visible, hem d'impulsar encara més el que ens singularitza: la cultura popular (Carrutxa, l'entitat de referència en cultura popular, ha rebut el Premi Nacional de Cultura per la seva tasca de més de 36 anys); i els festivals com el Trapezi, que aquest any arriba a la 20ena edició, el FEC, el Memorimage, grans esdeveniments que han sabut definir una proposta de qualitat i fer-se un lloc en el panorama nacional i internacional.

Reus, Capital de la Cultura. Fa pocs dies en presentàvem el logotip i la imatge gràfica i ja hem començat les trobades amb les entitats per concretar la programació d'activitats, en un marc obert que permeti acollir iniciatives diverses.

Aquest és el relat que els volia explicar, que s'anirà desenvolupant els propers mesos. Una il·lusió compartida on intentarem que tothom tingui alguna cosa a dir, un paper, per petit que sigui, i una oportunitat. Un il·lusió en positiu, que projecti els nostres valors i les nostres capacitats i situï la ciutat en un horitzó definit, amb espais de treball conjunt, de col·laboració i compromís.

En els propers mesos concretarem la que crec que és la iniciativa més evident en aquest sentit: la posada en marxa d'un procés de participació ciutadana que, recollint l'experiència que la ciutat, les entitats —culturals, veïnals, ciutadanes i socials— i les persones a títol individual hem acumulat els darrers anys en l'àmbit de la participació i la reflexió estratègica, permeti treure el màxim rendiment a la idea de govern obert, i on els joves han de tenir un paper cabdal. "Il·lusió Compartida 21". Aquest és el títol, provisional si volen, d'un Projecte del que parlarem a fons. Sí que els puc avançar els que en seran els 5 grans eixos: Innovació i competitivitat; Cultura; Cohesió social i benestar; Sostenibilitat i mobilitat; i Projectió i territori. Un projecte conjunt amb la Cambra de Comerç i la Universitat Rovira i Virgili, dos agents bàsics per entendre la dinàmica de la ciutat. En el cas de la Universitat, hem de treballar també per avançar en la consolidació del campus universitari: en la consolidació de la vocació universitària de la nostra ciutat, un anhel ciutadà que el 1977 es va fer realitat amb l'inici dels estudis de medicina.

Il·lusió compartida. Necessitem, com a reusencs, un relat i un full de ruta que ens aportí un plus emocional, que reforci els nostres arguments amb un enunciat suggestiu. Un canvi de xip, una immersió en un estat d'ànim que ens faci veure l'ampolla plena i ens esperoni a plantejar tot allò que som capaços de fer. Redescobrint, inventant i posant en valor el que avui i sempre han estat les nostres idees força, els nostres actius: la creativitat, la capacitat i la voluntat de mirar sempre més enllà, de confiar en la força de les persones i les entitats, de fer de la cultura una primera necessitat de consum intern i un espai de contribució al país.

Tenim un altre actiu també molt important que marca el nostre ADN: la capacitat de concretar xarxes i relacions amb qui ens envolta. Des de Reus hem de ser capaços de compartir aquesta il·lusió pel futur amb les comarques veïnes, de treballar perquè aquesta nova manera d'avançar, des del diàleg, el consens, la implicació directa i el compromís, potenciï les oportunitats d'aquesta gran àrea geogràfica amb la que, històricament, estem vinculats. L'àrea que defineix l'àmbit d'actuació de la Cambra de Comerç de Reus, un actor clau amb el qual impulsarem, juntament amb els ajuntaments i consells comarcals que s'hi vulguin afegir, un nou Projecte: Cercle 21. Tenim reptes que no podem afrontar només com a ciutat: l'Aeroport, el tren, el tercer fil, l'Estació Intermodal, o el Port, per què no... Són peces estratègiques per al nostre desenvolupament econòmic. Cal abordar-les atenent a aquesta importància i al seu paper com a eines dinamitzadores del futur que volem: cal incentivar l'activitat aeroportuària, és evident; cal fer realitat l'estació intermodal al sud de l'aeroport, redimensionant, si cal, el projecte inicialment previst; i cal fer realitat el Tercer Fil i la conneixó a l'eix Mediterrani. I ho hem de fer ara, des d'aquesta visió de futur compartit que ha forjat la nostra vocació de capitalitat, de lideratge i de solidaritat.

Evidentment, aquesta voluntat de construir i afermar relacions i sinèrgies passa per Tarragona. Fa ja dos anys vam obrir un espai de treball conjunt entre els governs de les dues ciutats, la Comissió Bilateral Reus–Tarragona (Tarragona-Reus), que es concreta en trobades periòdiques entre els dos governs, per abordar temes comuns, compartir experiències i definir un marc de

comunicació fluït. En aquest marc, s'han anat desenvolupant trobades i reunions sectorials entre regidors i equips tècnics. La Taula de la Pobresa Energètica ha sortit d'aquí. Hi ha camí per córrer, i avançarem també en aquesta direcció, amb visió local i visió global.

En definitiva, es tracta de recuperar tot allò que, al llarg de la història, ha fet de Reus una ciutat dinàmica, compromesa amb el que passa al seu voltant i avui, de nou, amb un paper decisiu en el Procés de construcció del nou país. Una ciutat d'oportunitats capaç de mirar sempre més enllà: més enllà d'ella mateixa, pensant i actuant en clau supramunicipal; i de mirar també més enllà del moment present, identificant oportunitats i projectant, amb força i convicció, la imatge de futur del que vol ser. És això el que significa ser creatiu, el que significa ser reusenc: la capacitat de projectar una imatge pròpia des del coneixement de les pròpies fortaleeses i des de la identificació de les oportunitats i de les actituds.

Fortaleeses, oportunitats i actituds. Aquest és el moll de l'òs d'aquest relat il·lusionat, d'aquesta il·lusió col·lectiva i compartida que és Reus que avui els he vingut a explicar i que volem fer amb tots vostès.

Moltes gràcies.